

DAFTAR PUSTAKA

Arsip

Inventaris Rahasia Provinsi Sulawesi Selatan 1946-1960. Badan Arsip dan Perpustakaan Daerah Provinsi Sulawesi Selatan No. Reg. 481, Ketua PIR cabang Makassar: surat tanggal 16 Mei 1955 tentang masalah yang berhubungan dengan kekejaman Westerling di daerah Parepare.

Inventaris Arsip Regering Van Oost Indonesie (Pemerintahan Negara Indonesia Timur). Badan Arsip dan Perpustakaan Daerah Sulawesi Selatan No. Reg. 102, Politiek verslag Residentie van Zuid Celebes. Disampaikan oleh Resident van Zuid Celebes. Oktober 1946-oktober 1949.

Inventaris Arsip Regering Van Oost Indonesie (Pemerintahan Negara Indonesia Timur). Badan Arsip dan Perpustakaan Daerah Sulawesi Selatan No. Reg. 103, Laporan suatu survei singkat situasi politik di Selebese Selatan dan kort-verslag Resident van Zuid Celebes mengenai rapat khusus dengan commissaris Van den Kroon Dr. M. Brower di Makassar. Desember 1945-Maret 1947.

Inventaris Arsip Regering van Oost Indonesie (Pemerintah Indonesia Timur) Tahun 1946-1950. Badan Arsip dan Perpustakaan Daerah Sulawesi Selatan Reg. 180 Mengenai Surat-surat Resident van Zuid-Celebes menyangkut keamanan penduduk, bantuan militer, senjata dan soal perondaan 1947-1949.

Inventaris Arsip Regering van Oost Indonesie (Pemerintah Indonesia Timur) Tahun 1946-1950. Badan Arsip dan Perpustakaan Daerah Propinsi Sulawesi Selatan Reg. 149 Berkas-berkas mengenai Robert Wolter Mongisidi. November 1946-September 1949.

Inventaris Arsip Regering Van Oost Indonesie (Pemerintahan Negara Indonesia Timur). Badan Arsip dan Perpustakaan Daerah Sulawesi Selatan No. Reg. 162, Ma'loemat perintah militer Brigadir Jendral F. O. Chilton, Panglima tentara Australia di Makassar. 29 Oktober 1945.

Inventaris Rahasia Provinsi Sulawesi Selatan 1946-1960. Badan Arsip dan Perpustakaan Daerah Propinsi Sulawesi Selatan Reg. 481. Ketua PIR Cabang Makassar: Surat tanggal 16 Mei 1955 tentang masalah yang berhubungan dengan kekejaman Westerling di daerah Parepare.

Buku dan Jurnal

- Akbar, Allan. 2018. *Kawana tau Lawan?: Tuduhan Mata-Mata Belanda pada Masa Revolusi 1945-1949*, Jurnal Sejarah, Vol. 2 No 1.
- Amir, Muhammad. 2010. *Kelaskaran di Mandar Sulawesi Barat: Kajian Perjuangan Mempertahankan Kemerdekaan*. Makassar: Dian Istana.
- Bahtiar dkk. 2019. *Dinamika Kemiliteran: Dari Kelaskaran Hingga Batalyon 710 Di Sulawesi Selatan*. Makassar: Unhas Press.
- Cahyo, Agus N. 2014. *Tragedi Westerling Sang Pembantai Rakyat Indonesia*. Yogyakarta: Palapa.
- Galula, David. 1964. *Counter Insurgency Warfare: Theory and Practice*. London: Frederick A. Praeger.
- Harvey, Barbara Sillars. 1989. *Pemberontakan Kahar Muzakkar: dari Tradisi ke DI/TII* Jakarta: Pustaka Utama Grafiti.
- Hidskes, Maarten. 2018. *Di Belanda Tak Seorang Pun Mempercayai Saya*. Jakarta: Yayasan Pustaka Obor Indonesia.
- IJzereef, Willem. 1984. *De Zuid-Celebes Affaire*. Dieren: De Bataafsche Leeuw.
- Limpach, Remy. 2019. *Kekerasan Ekstrim Belanda Di Indonesia Perang Kemerdekaan Indonesia 1945-1949*. Jakarta: Yayasan Pustaka Obor Indonesia.
- Matanasi, Petrik. 2007. *Westerling Kudeta Yang Gagal*. Yogyakarta: Media Pressindo
- Panguriseng, Darwis. 1998. *Prolog dan Epilog Timbulnya Peristiwa Pengorbanan 40.000 Di Sulawesi Selatan*. Ujung Pandang: Pusat Pengkajian Kejuangan Bangsa Indonesia.
- Poelinggomang, Edward L. dkk, 1984 *Sejarah Perjuangan Kemerdekaan Indonesia di Sulawesi Selatan 1945-1950*. Ujung Pandang: Bappeda Tingkat I Propinsi Sulawesi Selatan.
- Purnomo, Setiawan Hari. 1996. *Manajemen Strategi*. Jakarta: Lembaga Penerbit Fakultas Ekonomi Universitas Indonesia.
- Tim Peneliti. 1980. *Lahirnya TRI Divisi Hasanuddin di Sulawesi Selatan dan Tenggara Jilid I*. Ujung Pandang: Penelitian Sejarah Perjuangan Rakyat Sulselra kerjasama Kodam XIV Hasanuddin, Unhas dan IKIP. U.P.
- Westerling, Raymond. 1952. *Challenge to Terror*. London: William Kimbler.

Internet

Archieven NL

<https://www.archieven.nl/nl/zoeken?mivast=0&mizig=210&miadt=2231&miaet=1&micode=501&minr=937020&miview=inv2>. Diakses pada 28 Maret 2023, pukul 21.15

H. C Kavelaars, *Photos, NIMH.NL, Ministerie van Defensie*.

<https://nimh-beeldbank.defensie.nl/foto-s/detail/dc5b6f4a-9977-cea4-2484-893e771aef53>. Diakses pada 14 Oktober 2022, pukul 22.36

H. C Kavelaars, *Photos, NIMH.NL, Ministerie van Defensie*

<https://nimh-beeldbank.defensie.nl/foto-s/detail/85b23da7-0f66-d852-7d6e-84690498a4ac>. Diakses pada 14 Oktober 2022, pukul 22.36

National archief, *Gallery collection*.

<https://www.nationaalarchief.nl/en/research/photo-collection/8be9062f-46d9-c88e-a7ec-997d3061b6c1?searchKey=37fac9fd174f469b5abbf676f08927c8>. Diakses pada 09 Oktober 2022, pukul 21.54

LAMPIRAN

LAMPIRAN I: Politiek Verslag Residentie van Zuid Celebes Bulan Desember 1946

RESIDENTIE ZUID CELEBES

POLITIEKE BERICHTGEVING

ONDERWERP: Periodiek Verslag
tweede helft
December 1946.-

GEHEIM

Bijlagen: 2.

POLITIEK VERSLAG
13 t/m 31 December 1946.-

I. ALGEMEEN.

Door de ingezette militaire zuiveringsactie is aan de verzetsbeweging slag op slag toegebracht. Dit wil uiteraard niet zeggen, dat het verzet geheel is neergeslagen. In de onderafdelingen Makassar, Goa, Takalar en Djanaponto is echter een belangrijke zuivering verkregen, die duidelijk merkbaar is. De Gelarang van Boronglak heeft hierbij met de in zijn adatgemeenschap wonende mannelijke bevolking zeer krachtige steun verleend. Geduelt en vanden zijn in noordelijke richting uitgeweken. Het gebied van Karos en Pangkadjene vereischt thans bijzondere aandacht.

De lafhartige moord op de Aspirant-Controleur WESTHOFF is een bewijs van de terreur, die in een bepaald gebied kan heerschen.

Elders in dit verslag is nader omschreven onder welke omstandigheden dit droeve gebeuren zich heeft afgespeeld en hoe Jezo moord werd vernoemd door lieden, die tot den dagelijken, ambtelijken omgangkring van den jongen WESTHOFF behoorden.

Het valt daarbij tevens op, dat nog op denzelfden dag van de moord, ondanks de aanwezigheid van Militaire- en Kerins eenheden, in de avonden een georganiseerde aanval op Malino plaats had.

Onder de huidige omstandigheden lijkt het geboden, dat onverminderd voort gegaan met aan en krachtig optreden, teneinde te voorkomen, dat tot nog krachtiger maatregelen moet worden overgegaan of zooals op de oriënteerende bijeenkomst met den heer SONDA Dg. MATILJANG, een Indonesischen functionaris het treffende uitdrukke "een krachtiger brandspuit moet worden gebruikt om den zich uitbreidenden brand te blusschen".

Reeds beginnen de gunstige gevolgen van de militaire acties zich af te tekenen. Verscheidene hoofden, die zich bij het verzet hadden gevoegd, hebben zich vrijwillig in verslagperiode bij het Militair of Burgelijk Gezag gemeld. Verkregen inlichtingen hebben geleid tot de arrestatie van den beruchten verzetsleider Ali Malakka en het neerleggen van den Japanschen oorlogsmisdadiger en Kenpetri-Officier Yamamoto, die zich bij de verzetslieden had aangesloten, zooals van den beruchten T.A.I.-kapitein Said Hassan bin Tahir, oorlogsmisdadiger uit Ambon. Eveneens zijn neergelegd Malwi Saolan, Tjintjing Dg. Tompo, broeder van den Kareng van Polombangkong, medeverzetsleider.

Het contact met deze verzetslieden en het elimineren van hen is alleen mogelijk geworden door een volledige medewerking van de bevolking, zooals in gebieden waar de laatste militaire actie heeft plaats gehad, als in gebieden daar buiten, die 3 weken geleden nog als gesloten gebied moesten worden beschouwd.

Er

Een intimidatietruc in de volgende vorm had plaats: aan een verpleger van het ziekenhuis te Palopo, die voor een paar dagen in Makassar ver-
toefde, werd gevraagd hoe het ging in Palopo met
Dr. SOEWADJI. Daaraan werd vervolgens de modedooling
gevoegd: "Zeg maar aan onze leiders in de gevange-
nis van Palopo, dat RAJULANGI en HADJRATI reeds zijn
vrijgelaten en dat zij ook spoedig in vrijheid zul-
len worden gesteld. En als deze menschen eenmaal vrij
zijn, reken er dan maar op, dat zij te keer zullen
gaan (tegen hun vijanden)
"Wie dokter SOEWADJI durft lastig te vallen, laat
die maar oppassen".

Een militair werd in de vroege ochtenduren in
de buurt van het politieposthuis KALOEKOLANG aange-
vallen, waarbij hij een schotwond en schramshot
opliep en zijn Owen gun verloor.

In de onderafdeeling Goa werden de militaire zui-
veringsacties voortgezet.

Een militaire afdeeling raakte slaags met een
bende extremisten, waaronder zich 2 Japanners bevon-
den, in de kampong Lata. Ongeveer 20 personen wer-
den neergelegd.

De passar TAPALELENG-BORONGLOE werd wederom
door terroristen in brand gestoken. Bij achtervol-
ging wist de Politie 2 man neer te leggen en 3 man
te arresteren.

De grensstreek BORONGLOE-LIMBOENG is zeer on-
rustig. Telkenmale duiken hier extremistenbenden op,
die dan hun slag slaan.

In den ochtend van den 17den December 1946 wer-
den de Aspirant-Controleur B.B. te Malino A.C. WEST-
HOFF en de politieagent ALI, bij terugkeer van een
tournee per auto naar MALINO ter hoogte van KM 80/81,
door één met speren bewapende bonde overvallen en
lafhartig vermoord. De moord werd beraamd in de kam-
pong TOMBOLO, waarbij de H.B.A. van Malino, A.MANGE-
RANGI en de ARCE van PAO, BASO MUKKOMPALLE, een lei-
dende rol speelden.

Op den wagen en op den weg zouden zich hand-
langers bevinden teneinde vooral de kans van mis-
lukking te voorkomen.

De hoofddader PADDOE, die zich in de auto bevond,
werd na den heer Westhoff eenige steken te hebben
toegebracht, vervolgens door den chauffeur BABU TIONG,
die op dat oogenblik bereids gewond was, gedood.
Een verdachte rol in deze heeft voorts de Ka-
ralan van Parigi gespeeld.

Alle leidende figuren in deze zaak zijn bereids
gearresteerd.

De H.B.A. van Malino was beschermheer van de
terroristen-organisatie KRIS-Moeda, als gevolg waar-
van zijn personeel en vele hoofden in MALINO zich
bij deze verzetsbeweging hadden aangesloten.

Zuiveringsacties werden door eenige militaire
afdeelingen, tesamen met de burgerwacht Borongloe
(bewapend met geweren) en 500 man van Borongloe (ge-
wapend met speren) onder leiding van den Golarang
HAMZAH, ondernomen in eenige kampongcomplexen te Z.O.
van Makassar. Daarbij werden 6 man neergelegd, waaron-
der 3 notoire bendeleiders en moordenaars, terwijl
12 terroristen werden gevangen genomen.

Klawangs

Klowangs en documenten werden in beslag genomen. De bevolking van bedoelde kampongcomplexen werd vervolgens verzameld en toegesproken.

Bij volgende zuiveringsacties in de omgeving van Makassar werden 26 bekende rampokkers en terroristen neergelegd.

In LIMBOENG werden in de kampong BAROMBONG en omgeving bij gezamenlijke actie van militairen en politie 42 extremisten neergelegd.

Te Malino ontsnapten op 16 December 27 gestraften en drosten 2 mandoers, waarvan één, genaamd SATTOE, mandoer bij de Marine, tevens een Stengun meenam.

In den avond van 17 December werd de passer MALLINO door een groote bende, gewapend met speren en messen en afkomstig van de adatgemeenschappen PAO en PARIGI onder luid geschreeuw overvallen, waarna de bende zich bewoog in de richting MALLINO-dorp. Na een kort vuurgevecht sloeg de bende op de vlucht, waarna zij een aanval inzette op de K.V.K., dat bezwaakt werd door de Marine. Ook hier werd de bende door eenige salvo's vordreven. De daarop ingezette actie deed de bende in wanorde vluchten. Ongeveer 50 terroristen werden gedood. Bij deze bende bevond zich de mandoer SATTOE, die evenwel wist te ontkomen.

De daarop ingezette gezamenlijke zuiveringsactie, waaraan werd deelgenomen door Leger, Marine en Bevolking, had als resultaat, dat de Stengun van den ex-mandoer SATTOE, zoodmede een vermiste Owungun, 6 karabijnen en 2 pistolen werden achterhaald. Neergelegd werd o.m. de mandier SATTOE; gearresteerd werden de Karaeng PARIGI en de Karaeng Longka. De bevolking van Malino werd verzameld en door het Bestuur toegesproken.

Wegens anti-Nederlandsche activiteit werden gearresteerd de Karaeng Karowisi en de Karaeng RIBERANI. Vooral de arrestatie van den Karaeng Karowisi bracht onder de plaatselijke bevolking heel wat opluchting teweeg. Zij werd door dit hoofd op schandelijke wijze uitgebuit en geterroriseerd. Extremisten kwamen namens dit hoofd op de passer PabambaEng toe heffen in natura van de passergangers. Er werd gedobbel en gevochten, waartegen de despolitie niet durfde op te treden. Men was van niets zeker, noch van zijn leven, noch van zijn goed.

Een politiepatrouille, waarbij de Karaeng van Bontonompo en volgelingen zich hadden gesloten, logden in Limboeng 4 extremisten van de LIPAN BADDJENG neer, w.o. de beruchte SANGKATINGGI.

Bij doorzoeking van de beruchte kampongs DJONGLA, BALANGBAROE, KATANGA, TOMBOLO en SEROE, werden eenige terroristen neergelegd, w.o. de ontvoerders van den politieagent MOLSA. Bij deze gelegenheid werd in kampong KATANGA een chauffeur van één sinds eenige dagen vermiste tract ontzet.

Een bende, onder leiding van den Gelarang van Btsolovo, genaamd MASOELAN, brandde de restanten van de kampong PANJAMBEANG geheel af en moordde de familie van het ex-kamponghoofd, in totaal 7 personen, geheel uit.

Tijdens eene zuiveringsactie in de kampong BANTJO TJALLE door een militaire afdeling, werden 2 terroristen neergelegd. Een patrouille stootte op een bende van

LAMPIRAN II: Politiek Verslag Residentie van Zuid Celebes Bulan Januari

1947

S.H.SAN bin TAHIR, terwijl daarna groote opruiming te Makassar word gehouden onder de leden dezer organisatie, waarvan blijkens hare statuten het hoofdstreven is "Berontak molawan Pendjadjah lahir dan batin serta mempertahankan dan menjapai Komordekaan Tanah air 100% boelat".

De strijdcuze van deze verzetsbeweging luidt: "BERONTAK MENGOESIR PENJADJAH".

Een of vermoedelijk twee groepen van afgevaardigden zijn inmiddels naar Java gezonden om rapport uit te brengen aan het Hoofdbureau der K.R.I.S. te Djocjaja van de in Zuid-Celebes door de verzetsbeweging behaalde "successen", tevens om wapens en andere hulp te verkrijgen ten einde de NICA afdoende te bestrijden.

Zulk een groep van afgevaardigden word gesignaleerd op de Postillon-eilanden, alwaar zij een lichtwachter zouden hebben berooft. Door de Marine wordt hiernaar een onderzoek ingesteld.

Actie van de Speciale Troepen op de eilanden nabij Makassar resulteerde in de arrestatie c.q. neerlegging bij verzet van eenige vooraanstaande leiders der K.R.I.S. verzetsbeweging in Zuid-Celebes, die bangst voor de krachtig doorgezette militaire Zuiveringsactie, hun heil zochten op de eilandjes nabij Makassar om van daar uit hun subversieve actie voort te zetten.

De eliminering van de K.R.I.S. Makassar van het verzetstoneel in Zuid-Celebes is een succes van eerste orde.

Op een soldaat van de K.N.I.L. werd een a-anslag gepleegd, die mislukte. De dader werd later door het betrokken kamponghoofd gearresteerd en aan de politie overgeleverd. Een ander kamponghoofd greesteerde een berucht extremist.

Het valt op, dat de kampongpollitie volledig medewerkt om aan het terreurkwaad een eind te maken en zich doopr allerlei bedreigingen van terroristenzijde niet mer laat afschrikken.

In de onderafdeeling GOA werden de militaire zuiveringsacties voortgezet, waarbij vooral van bevolkingszijde zeer veel steun werd ondervonden.

Zoo werd aan een militaire zuiveringsactie in het kampongcomplex MONTJOBALANG (LIMBOENG), welke werd gehouden op aanwijzing van den anronggoeroe van LAMPANGAN, dat daar terroristen zich hadden geconcentreerd, deelgenomen door 4000 met speren bewapende kamponglieden uit LIMBOENG en BONTONOLIPO. Bij deze actie werden er 17 terroristen neergelegd en 22 gevangen genomen.

De door het Zelfbestuur na afloop der actie gehouden redevoering, werd door de bevolking met gejuich ontvangen. Er is groote opluchting bij de bevolking.

Een terrorist, die een handgranaat bij zich had, werd door peronda's in PATALASSANG (GOA) overweldigd en onschadelijk gemaakt.

Aan een volgende militaire zuiveringsactie in deze onderafdeeling werd deelgenomen door 2600 kamponglieden. Doorzocht werd het kampongcomplex MANJALING. 10 terroristen waaronder eenige gevreesde rampokkers, werden neergelegd. De samenwerking militairer bevolking was voortvarend.

In verband met de militaire actie op eenige eilanden voor MAKASSAR kwam ook in deze onderafdeeling de

kampong BILA PITOERIAWA. Zij was gedeeltelijk gekleed in grijsgroen en was in het bezit van vuurwapens. In donzelfden nacht rampokte een bende van ongeveer 40 man, bewapend met vuurwapens, in de kampong BENTENG-RAPPLANG, doch werd door de peronda's verjaagd, waarbij een bondolid werd gevangen genomen.

Een bondolid van de beruchte SAID LAKING werd door een bevolkingspatrouille gedood. Op hem werden aangebracht een handgranaat en ammunitie.

Een militair berichtgever in kampong LAOETANG SALO-RAPPLANG werd door terroristen vermoord.

In donzelfden nacht werd de kampong WANIOSIDEMRENG door in grijsgroen gekleedde, bewapende terroristen aangevallen. Een berichtgever werd daarbij gewond, terwijl de peronda's en de Aroe Wanio op de vlucht werden geslagen.

Andere rampokpartijen hadden plaats, waarbij 1 persoon werd gedood.

Een kamponghoofd in SIDEMRENG werd ontvoerd door een bonde van ongeveer 60 man, die gedeeltelijk gekleed was in grijsgroen, voorzien was van geweren, een revolver en een vorrekijker.

Op ultimo verslagperiode werden in kampong ALLAMASSAL de beruchte bendelider SAID LAKING en eenige volgelingen neergeschoten.

Uit de onderafdeeling ENREKANG werden in verslagperiode geen bijzondere meldingen ontvangen.

A F D B E L I N G Nog steeds hadden rampokpartijen
M A N D A R plaats in de onderafdeeling
M A D J E N E.

Het hoofdterrein van actie werd evenwel verplaatst naar het bergland PEMBAOEWANG, vermoedelijk in de hoop hier gemakkelijk vuurwapens en bijzonderlijk ammunitie buit te kunnen maken.

In den nacht van 17 op 18 Januari werd de PABITJARA-BONDE van PEMBAOEWANG gerampokt door een bende-vermoedelijk de bonde van LA BORA, onderaanvoerder van HALLASALEH- van ongeveer 30 man, die niet in het bezit was van vuurwapens. Een Jap. pistool en een karabijn werd door de bende buit gemaakt.

Eenige nachten later werd de PABITJARA ADOLANG van PEMBAOEWANG overvallen en van zijn vuurwapens beroofd.

Een militaire patrouille vertrok onmiddellijk naar het binnenland van PEMBAOEWANG voor zuiveringsdoeleinden en om vuurwapens van niet door de politie beschermde hoofden in te nemen.

In den nacht van 26 op 27 Januari j.l. werd de woning van den MARADIA van PEMBAOEWANG en 6 andere huizen aangevallen door een groote bende, volgens berichten aangevoerd door HALLASALEH zelf. Bij de bonde zouden zich verder bevinden een Japanner, ENLENG en ATJO POTJER, de staf dus van HALLASALEH.

De Maradia en de aanwezige hulppolitie werden na een gevecht op de vlucht gejaagd en de bonde maakte een Japansch geweer en 200 patronen buit.

Een politiemedewerker in PEMBAOEWANG werd in zijn tuin vermoord gevonden.

De bevolking in deze onderafdeeling, verlamd door terreur, biedt geen of weinig tegenstand en waarschuwt telkenmale te laat.

Op ultimo van verslagperiode arresteerde de politie 20 personen in de kampong ENREKANG.

tot resultaat, dat rust en orde in de onderafdeeling Pare-Pare grootendeels werd hersteld.

Verscheidene verzetsleiders en vele terroristen werden geëlimineerd.

Een militaire patrouille legde bij DJLWAE 17 terroristen neer, waarvan 12 gekloed waren in grijs-groen en waaronder zich 1 Javaan bevond. Eenige handgranaten werden daarbij buit gemaakt.

Gemeld werd nog de ontvoering van het kamponghoofd van PLANTINGAN door een gewapende bende van ca. 100 man.

Uit de onderafdeeling BARROE worden vele ontvoeringen door terroristen gemeld.

Eenige kamponghoofden en ex-kamponghoofden worden als vermist opgegeven. Vermoed wordt, dat zij door terroristen zijn ontvoerd e.g. vermoord.

In de kampong BATOEBESI-BARROE werden twee woonhuizen door terroristen in brand gestoken, waarvan een toebehoorde aan Moh. Salong, Voorlichter bij de R.V.D. te Barroc. Daarbij werd een handgranaat geworpen om de bewoners schrik aan te jagen en bluschpogingen te voorkomen. Personen werden daarbij niet gedood of gewond.

Een militaire patrouille arresteerde in Zuid-Barroe 15 vermoedelijke medeplichtigen aan den aanval op het huis van bewaring te SOEMPANGBINANGLE-BARROE op 8 Januari j.b.

Over deze aanval moge nog worden medegedeeld, dat de bende ca. 60 man sterk was en bewapond was met geweren en Owonguns. Dank zij het flinke, kordate optreden van den Controleur en het zwakke politiedetachement (toon slechts 8 man onder een hoofdagent) werd erger voorkomen. De bende was o.m. voornemens het huis van bewaring in brand te steken en had de telefoonlijn van BARROE naar Makassar en Pare2 reeds doorgesneden.

Een politieagent sneuvelde in het vuurgevecht, dat ongeveer 1½ uur duurde.

Op ultimo van verslagperiode landden de morgenuren een prauw met 10 terroristen te SOEMPANGBINANGLE-BARROE. Acht hunner w.o. een Chinees en een paar Makassarers, afkomstig van GULESONG-TALLAR werden door peronda's van Soempangbinangle gearresteerd, terwijl de rest waaronder de beruchte JAN SOEROTO, een der onderaanvoorders van ANDI SELLE en zusschenpersoon voor de levering van vuurwapens vanuit Balikpapan aan Andi Selle, vluchtte met mededeling van een pistool.

Zij werden ovenwel achtervolgd en bij kampong TIOPEE-BARROE door de aldaar aanwezige peronda's aangehouden en na een gevecht noergestoken.

Een pistool, vols groene en andere kleedingsstukken en verschillende documenten werden in beslag genomen.

Een peronda word tijdens het gevecht gedood.

Ook in de onderafdeeling PINRANG hadden zuiveringsacties plaats, waarbij vele verzetslieden werden neergelgd.

Thans troedt de bevolking, de effectieve steun van het Gezag voelende, actief op, hetgeen o.m. leidde tot de achterhaling van pistolen, handgranaten en ammunitie.

een hinderlaag gelegd door een groote bende extremisten, waarvan ca. 60 man gekleed was in grijsgroen, waarbij enkelen met een helm. De bewapening bestond uit 3 Brens, 6 pistool-mitrailleurs en ca. 70 geweren. Of bij deze bende T.R.I. eenheden aanwezig waren, kon niet worden waargenomen. Er werden aan de zijde van de K.N.I.L. geen verliezen geleden. Dezelfde patrouille legde in het district PuITANU vervolgens 5 LaPTOR-extremisten neer.

Bij het verbranden van huizen van verzetsleiders werden talloze knallen en ontploffingen waargenomen, afkomstig van verborgen ammunitie en handgranaten.

Een geval van zeeroof had plaats ter hoogte van P.LIBOKLANG, waarbij een lepa2 beladen met sago door terroristen in sampans werd buitgemaakt.

De bevolking blijkt in het algemeen nog bevreesd te zijn om hulp c.q. de noodige inlichtingen te verstrekken. Men is in het bijzonder bang voor represailles van de zijde der terroristen, die, naar bekend, niet terugdeinzen voor de gruwelijkste geweldplegingen in gevallen van aangifte bij of medewerking aan Nederlandsche Gezagsinstanties.

Alleen een krachtig ingezette actie kan hier rust en orde terug brengen en de bevolking verlossen van een steeds zwaarder drukkende angstpsychose.

In de onderafdeeling MAROS treedt de verzetsbeweging nog immer actief op.

Onrustig is het TJAMBA-gebied, grenzende aan BONE. Hier zwerven nog steeds benden rond, die de bevolkingshoofden nog zoo veel angst inboezemen, dat dit gebied nog steeds als "geesloten" moet worden aangemerkt.

Zulk een bende viel de postjeep aan, waarin chauffeur en helper waren gezeten, met handgranaten en geweervuur. Beide militairen openden het vuur, waarop de bende op de vlucht sloeg. De jeep was zwaar beschadigd, terwijl de militaire chauffeur licht gewond was. De postlading had geen schade. Een der militairen begaf zich na het gevecht te voet naar TJAMBA om bijstand, waarna een militaire patrouille de bende achtervolgde.

Een andere bende in dit TJAMBA-gebied vermoordde de vrouw van den AROE MALLAWA en zijn zoon, alsmede een paronda. Tevens verwondde de bende 3 andere personen.

In de omgeving van de onderafdeelingshoofdplaats legden militaire en politiepatrouilles eenige hoofdleiders van verzetsbenden neer, terwijl vuurwapens in beslag werden genomen.

Een politiepatrouille, die gezamenlijk met een militaire patrouille opereerde, had een treffen met een bende terroristen in het Tjamba-gebied. Hierbij werden 2 terroristen gedood, 2 gevangen genomen en 2 karabijn, 2 handgranaten alsmede ammunitie buitgemaakt.

In het district MONTJONGLOE, grenzende aan Makassar, opereert een bende van ca. 60 man sterk, met een bewapening van 1 Owen-gun en 10 geweren. De leider is de gewezen rechtorcheur Dg.BONTO, bewapend met een Owengun en pistool.

In de onderafdeeling PANGKADJENE werd met de KRIS-Moeda-verzetsbeweging afgerekend.

De in dit gebied opererende verzetsleider LANDI M-LPPE treedt thans bijkans niet actief meer op. Een lid

LAMPIRAN III: Politiek Verslag Residentie van Zuid Celebes Bulan
Februari 1947

-5-

In de onderafdeling BARROE werd het zuiveringswerk voortgezet, meer speciaal in het Landschap TUNETZ, waar de Datoe zelf een werkzaam aandeel nam aan de acties.

De bevolking, de terreur mee, bood allerwegen medewerking. De gereorganiseerde kampongpolitie trad actief op.

In de kampong BUTOEBESI, staken paronda's een terrorist neer en verwonden een andere; 3 handgranaten werden daarbij in beslag genomen.

Een beruchte terrorist, Hadji ISMAIL, kwam zich aanmelden.

Kampongpolitie van TAKALASSI doodde den bondoleider ANDI KELLANG uit PINRANG.

Kampongpolitie arresteerde de volgende bekende verzetslieden:

1. Dg. NGOENDJOENG
2. LA PATTA
3. LA METJA

Zij werden overgegeven aan de militairen. Dg. NGOENDJOENG was in het bezit van een handgranaat.

Een bonde terroristen van ca. 40 man, bewapend met handgranaten en steekwapens, viel de kampongpolitie van BUTOEBESI-BARROE aan. Een kampongpolitie werd licht gewond. Na een kort gevecht sloeg de bonde op de vlucht.

In het BOELOE-MATA DJANG bergland arresteerde een militaire afdeling de beruchte onderaanvoerder van ANDI MAPPÉ, TATHERE Dg. LIOENG. Daarbij werd beslag gelegd op 7 gevulde K.M. hpuderbakken en gewoerpatronen. Eenigen tijd later kreeg een militaire patrouille contact met de bonde van TATHERE Dg. LIOENG en legde daarbij 2 bendeleden neer.

In den nacht van 6 op 7 Februari werd een zuiveringsactie ingezet in het beruchte kampongcomplex SIKAPA, ELE, BONTO LAMPÉ, BOTTO, LISOE, LEPANGE, TJENRANA en in de nabijgelegen bergkampongs. Ongeveer 400 man hulptroepen van den Datoe van TUNETZ en den SOELWATANG van BARROE namen aan deze actie deel. Een der militaire afdelingen kwam tijdens de opmarsch in contact met een bonde afdeling van ANDI MAPPÉ en legde beslag op medicijnen, verbandmateriaal, republikeinisch en japansch bank, pier, insigne's en kleedingstukken. De bonde wist te ontkomen.

Bij de actie werden 30 verzetslieden hoergelegd. Een militaire patrouille trof op aanwijzing van kamponglieden in een ladanghuisje een groep verzetslieden aan, waarvan 3 (alleen Javanen) werden neergelegd. De rest ontvluchtte met medeneming van eenige vuurwapens. Buitgemaakt werden 2 Parabellerevolvers, 1 kijker, ammunitie en kleedingstukken w.o. groene uniformen.

De kampongpolitie van BIROE-BARROE werd door een bonde terroristen, die bewapend was met een Owen-gun, aangevallen. De bonde trok zich na een kort gevecht terug. Er vielen geen slachtoffers.

Bij de tweede groote zuiveringsactie in deze onderafdeling werden 11 man neergelegd, w.o. fouragours en verbindingspersonen van de "Tentara Harimau Indonesia".

De derde groote zuiveringsactie had plaats in het kampongcomplex PBNTJANA en BOELOE-BOELOE. Vele verzetslieden konden hier worden geëlimineerd.

Als gevolg van deze zuiveringsactie's kwamen vele leden van de "Tentara Harimau Indonesia" zich vrijwillig aanmelden.

Op ultimo verslagperiode was rust en orde in de

onderafdeling

van HAMSALEH, werd gedood.

De rest der rampok- en terreurbanden word tusschen TANDE en de kota MADJENE opgejaagd en geleidelijk aan onschadelijk gemaakt. Twee handgranaten onadministratie van de 5/3/1- organisatie van HAMSALEH vielen in onze handen. De bondleider PABARROE snouvalde, terwijl de leiders PABANGGA en PANUALI konden worden opgevat.

Bij de zuivering van kampong TOTOLISI werden 31 verzetslieden neergelegd, terwijl in kampong BEMOELOE 4 rampokkers onschadelijk konden worden gemaakt.

In Noord-MADJENE vielen 4 terroristen in handen der militairen en werden bij deze gelegenheid eenige geroofde goederen van den Maradia van PEMBOERANG achterhaald.

In MADJENE werd o.m. de Maradia MATOM MADJENE gearresteerd, terwijl 4 districtshoofden in het landschap MADJENE door anderen moesten worden vervangen.

Het schijnt, dat menig volkshoofd in deze streken of het verzet heeft gesteund of dit verzet heeft gedood.

Dit verklaart meteen de passieve houding die de bevolking vóór het inzetten der militaire zuiveringsactie's, t.e.v. de terreur heeft aangenomen.

De bevolking leverde o.m. aan de militairen over de verzetsleider LA PANGIN, moordenaar van een Timoreesch fuselier en medeplichtige aan de moord op den Controleur MONSEES.

LA PANGI landde op 4 Februari jl. in Paria, komende van JAVA, waarheen hij in Augustus 1946 door den Datoe van SOEPA was gezonden voor de aankoop van vuurwapens. Bij zijn arrestatie werd hij in het bezit aangetroffen van een pistool.

In kampong ROESCENG werden 3 terroristen en nabij LIMBORO werden eveneens 3 terroristen neergelegd.

Bij de vervolgens in het landschap PEMBOERANG ingezette militaire zuiveringsactie's werden o.m. ingedood de Pabitjara's van BONDE en DOLANG.

Ook in dit gebied is de bevolking er tenslotte toe overgegaan rampokkers en terroristen aan de militairen uit te leveren.

De kernbende van HAMSALEH, verontrust door het plots krachtadige optreden der bevolking en het rusteloze najagen der militairen, vluchtte naar het noorden, in de richting van RANTE.

Een achtervolgingsactie werd ingezet, waarvan de resultaten bij het afsluiten van dit verslag nog niet bekend waren.

Naar verluidt zou de bende HAMSALEH tans ca. 30 man tellen. De bewapening is niet bekend.

Rust en orde zijn geleidelijk aan in deze onderafdeeling teruggekeerd. De bevolking is konnelijk opgelucht en betoont allerwegen initiatief en de volste medewerking bij de eliminering van nog aanwezige ongewenschte elementen. Het vertrouwen in de overheid is teruggekeerd.

Ook in de onderafdeeling POLEWALI bepaadelijk het landschap ALLANIP, zijn in verslagperiode zuiveringsactie's ingezet.

In de kampong TALOLO viel een afdeling van het Detachment Speciale Troepen in een hinderlaag. Deze kampong was reeds tweemaal doorzocht, doch zonder resultaat. Na de laatste zuivering ontving de afdeling, tijdens een rustpauze, plots vuur vanuit de omringende houvols, waardoor de sergeant OCKERAGE en twee militairen snouvalder.

Bij

LAMPIRAN IV: Surat Luitenant Kolonel D.R.M. Natzir Said kepada Westerling 15 April 1977

Jed.W.R. Geopritan No.2,
Ejeng Pandang
Indonesia.

13 April 1977.

R.P.P. Westering,
Per Haarstraat 13
Amsterdam 1033
Nederland.

Uitsluitingstrang Heer Kap. R.P.P. Westering,

Uit brief d.d. 8 Maart 1977 heb ik in goede orde ontvangen. Door mijn interview met de betrokken officieren van de T.R.I. heb ik zoveel informatie gewonnen betreffende de s.g. "kerbau 40.000" (40.000 slachtoffers) in Zuid-Celebes, dat ik tot de conclusie ben gekomen dat dit geroemde aantal nimmer fictief is en gegrond op een politiek oogmerk, om een propaganda maatregel tegen de Nederlandse bezetting.

De eerste bevestiging van de 40.000 slachtoffers in Zuid-Celebes had plaats vlak na de eerste politieke actie in Java. Toen waren samen met Kahar Muzakkar (als Commandant van de T.R.I. - Fronten Sulawesi), K.S. Masud, M. Sidiq, M. Sidiq, en andere van Zuid-Celebes afkomstige officieren, en een officier in het Hoofdkwartier van het Indonesische Republikeinse Leger.

Op dat tijdstip viel een wagon met 40 T.R.I. soldaten in een rivier tussen Jemberang en Surabaya, waarbij er 40 slachtoffers vielen. Van de Republikeinse zijde werd bij de Technische Staf het geyntesteerd tegen de vruchtbaarheid van het Nederlandse Leger, die de T.R.I. soldaten in een hinderlaag lokte. Kahar Muzakkar vond dat er niet zo'n drakende geslacht moest worden over de 40 van slachtoffers van het trein ongeval, terwijl er 4.000 of wellicht 40.000 Indonesiërs in Zuid-Celebes de dood vonden door de hand van het Nederlandse Leger. Bij rapporteerde het Indonesische geval aan zijn President Sukarno, die de gebeurtenis met grote ontroering aanvaardde. Vanaf dat ogenblik werd deze "kerbau 40.000" steeds in de rederingen van onze Indonesische leiders gebruikt om het elan van eigen troepen op te voeren en de sympathie op het buitenlandse forum te verkrijgen.

Na een ander onderzoek in de Onderafdeling Jemberang, heb ik een licht gekregen dat er waar 565 slachtoffers in het tijdperk 1945 - 1950 gevallen waren van 296 in de periode van December 1946 tot Februari 1947. Toen moest ik constateren dat de slachtoffers hoofdzakelijk vielen door de hand van de "Barisan Tani" (agrarische beweging) door het Nederlandse Leger en de leiding van plaatselijke autoriteiten. Dit was ook het geval met onze legendarische heldin Rany Soelan van de Guerrilla Strijders in de omgeving van Mamuju die in de Kaspong Kaasi-Kassi de dood vond.

Naar mijn overtuiging is dit geheel andere gedeelten van Zuid-Celebes het geval, zodat ik de mening ben toegelien dat 40.000 slachtoffers die de speciale Fronten van het K.N.I.L. onder Uw leiding in de schermen werd geschreven, eenzijdig overdragen te en anderszins de slachtoffers niet allemaal door geroemde onderdelen van het K.N.I.L. waren en gedoot.

Ik hoop dat u in staat te stellen om een historisch rechtvaardige bijlegging te doen hier te lande op de zaken die geroemd is op India en niet op geroemde en verontreinigd te worden. Het is belangrijk om medewerking hierover te willen voorzien en

2.

en mij per oepspraak de meest eerlijke initiatieven te willen doen toekomen. Deze correctie van historische gegevens kan mijn inzichten alleen leiden tot verlichting van de schuldlast van het K.N.I.L. en het voormalige Nederlandse Indische Leger.

Met vriendelijke groeten en de meeste hoogachtung,
Geschiedkundige Onderzoek der Strijdkrachten, Samenwerking van het Hoofdkwartier EDAM XIV/HS met Universiteit Hasanudin en Tjeng Pandang.

Let. Col. Dr. M. Natzir Said, SH.

Yth. Kapak Panglima EDAM XIV/HS,
di. Sempat.

LAMPIRAN V: SK Pembimbing

KEMENTERIAN PENDIDIKAN, KEBUDAYAAN,
RISET, DAN TEKNOLOGI
UNIVERSITAS HASANUDDIN
FAKULTAS ILMU BUDAYA
Jalan Perintis Kemerdekaan Km. 10 Kampus Tamalanrea Makassar 90245
Telepon (0411) 587223-590159 Faximili (0411) 587223
Laman ilmubudaya.unhas.ac.id

KEPUTUSAN DEKAN FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN NOMOR 2483/UN4.9/KEP/2022

TENTANG

PENETAPAN DOSEN PEMBIMBING SKRIPSI/TUGAS AKHIR MAHASISWA DEPARTEMEN ILMU SEJARAH FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN TAHUN AKADEMIK 2022/2023

- Membaca** : Surat Ketua Departemen Ilmu Sejarah Fakultas Ilmu Budaya Universitas Hasanuddin Nomor 11450/UN4.8.7/TD.06/2022 tanggal 16 Desember 2022 perihal Pengusulan SK Pembimbing Skripsi
- Menimbang** : Bahwa dalam rangka kelancaran penyelesaian studi mahasiswa Departemen Ilmu Sejarah Fakultas Ilmu Budaya Universitas Hasanuddin, dipandang perlu menetapkan Dosen Pembimbing Skripsi/Tugas Akhir Mahasiswa.
- Mengingat** :
1. Undang-Undang R.I. Nomor 14 Tahun 2005 tentang Guru dan Dosen, (Lembaran Negara Tahun 2005 Nomor 4586);
 2. Undang-Undang R.I. Nomor 12 Tahun 2012 tentang Pendidikan Tinggi, (Lembaran Negara Tahun 2012 Nomor 158);
 3. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 23 Tahun 1956 tentang Pendirian Universitas Hasanuddin (Lembaran Negara Tahun 1956 Nomor 39);
 4. Peraturan Pemerintah R.I. Tahun 2009 Nomor 37 tentang Dosen, (Lembaran Negara Tahun 2009 Nomor 5007);
 5. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 4 Tahun 2014, Tanggal 30 Januari 2014 tentang Penyelenggaraan Pendidikan Tinggi dan Pengelolaan Perguruan Tinggi (Lembaran Negara R.I. Tahun 2014 Nomor 16), perubahan dari Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 66 Tahun 2010;
 6. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 82 Tahun 2014, Tanggal 17 Oktober 2014 tentang Penetapan Universitas Hasanuddin sebagai Perguruan Tinggi Negeri Badan Hukum (Tambahan LN Tahun 2014 Nomor 303);
 7. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 53 Tahun 2015, tanggal 22 Juli 2015 tentang Statuta Universitas Hasanuddin (Tambahan LN.Tahun 2015 Nomor 5722);
 8. Peraturan Rektor Universitas Hasanuddin Nomor 13/UN4.1/2018 tanggal 15 Oktober 2018, tentang Organisasi dan Tata Kerja Fakultas dan Sekolah Universitas;
 9. Keputusan Rektor Universitas Hasanuddin Nomor 51973/UN4.1/KU.21/2016 tanggal 28 Desember 2016 tentang Penetapan Pola Pengelolaan Keuangan dan Aset Universitas Hasanuddin tahun 2017;
 10. Keputusan Majelis Wali Amanat Universitas Hasanuddin Nomor 5/UN4.0/KEP/2022 tanggal 21 April 2022 tentang Pemberhentian Rektor Universitas Hasanuddin Periode Tahun 2018 - 2022 dan Pengangkatan Rektor Universitas Hasanuddin Periode Tahun 2022 - 2026;
 11. Keputusan Rektor Universitas Hasanuddin Nomor 3091/UN4.1/KEP/2021 tanggal 18 Mei 2021 tentang Pengangkatan Dekan Fakultas Ilmu Budaya Universitas Hasanuddin Periode II.

MEMUTUSKAN :

Menetapkan : KEPUTUSAN DEKAN FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN TENTANG PENETAPAN DOSEN PEMBIMBING SKRIPSI/TUGAS AKHIR MAHASISWA DEPARTEMEN ILMU SEJARAH FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN TAHUN AKADEMIK 2022/2023.

KESATU : Menunjuk dan menugaskan kepada :

1. Nama : Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum
NIP : 197811202008122002
Pangkat/Golongan : Penata/Gol. III/c
Jabatan : Lektor
Sebagai Pembimbing I

2. Nama : Drs. Dias Pradadimara, M.A.,M.S
NIP : 196412171998031001
Pangkat/Golongan : Penata Tk.I/Gol. III/d
Jabatan : Lektor
Sebagai Pembimbing II

Untuk membimbing mahasiswa penyusun Skripsi/Tugas Akhir :

Nama : Anrawira Franata
NIM : F061181320
Departemen : Ilmu Sejarah
Topik/Judul : Strategi Operasi Militer Pasukan Depot Speciale Troepen (DST) di Sulawesi Selatan 1946-1947

KEDUA : Keputusan ini berlaku terhitung mulai tanggal ditetapkan, dengan ketentuan bahwa apabila di kemudian hari ternyata terdapat kekeliruan dalam keputusan ini maka akan diadakan perubahan dan perbaikan sebagaimana mestinya.

Ditetapkan di Makassar
pada tanggal 19 Desember 2022

a. Dekan
Wakil Dekan Bidang Akademik,
dan Mahasiswa

Dr. Wardi Armin, M.Hum. u
NIP. 196803031993031002

Tembusan:

1. Wakil Rektor Bidang Akademik;
2. Dekan Fakultas Ilmu Budaya;
3. Ketua Departemen Ilmu Sejarah;
4. Kepala Bagian Tata Usaha;
5. Yang bersangkutan.

LAMPIRAN VI: Halaman Pengesahan

KEMENTERIAN PENDIDIKAN KEBUDAYAAN, RISET DAN TEKNOLOGI
UNIVERSITAS HASANUDDIN
FAKULTAS ILMU BUDAYA

Alamat : Jalan Perintis Kemerdekaan Km. 10 Makassar Kode POS 90245 Telp/Fax 0411-587223

Halaman pengesahan

Sesuai dengan surat tugas dekan Fakultas Ilmu Budaya Universitas Hasanuddin

Nomor : 2483/UN4.9/KEP/2022

Tanggal : 19 Desember 2022

Dengan ini kami menyatakan bahwa skripsi yang berjudul :

**Strategi Operasi Militer Pasukan *Depot Speciale Troepen* (DST) di Sulawesi Selatan
1946-1947**

Disetujui untuk diajukan pada tim penguji dalam ujian skripsi

Makassar, 17 Februari 2023

Konsultan I

Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum
NIP 19781120200812202

Konsultan II

Drs. Dias Pradadimara, M.A., M.S.
NIP 196412171998031001

**Disetujui untuk diteruskan kepada Panitia Ujian Skripsi,
a.n Dekan**

**Ketua Departemen Ilmu Sejarah
Fakultas Ilmu Budaya**

Dr. Ilham, S.S., M.Hum
NIP: 197608272008011011

LAMPIRAN VII: SK Penguji

KEMENTERIAN PENDIDIKAN, KEBUDAYAAN,
RISET, DAN TEKNOLOGI
UNIVERSITAS HASANUDDIN
FAKULTAS ILMU BUDAYA
Jalan Perintis Kemerdekaan Km. 10 Kampus Tamalanrea Makassar 90245
Telepon (0411) 587223-590159 Faximili (0411) 587223
Laman ilmubudaya.unhas.ac.id

KEPUTUSAN DEKAN FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN NOMOR 482/UN4.9.1/KEP/2023

TENTANG

PENETAPAN DOSEN PENGUJI SKRIPSI/TUGAS AKHIR MAHASISWA DEPARTEMEN ILMU SEJARAH FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN TAHUN AKADEMIK 2022/2023

- Membaca** : Surat Ketua Departemen Ilmu Sejarah Fakultas Ilmu Budaya Universitas Hasanuddin Nomor 2248/UN4.8.7/PK.03.00/2023 tanggal 20 Maret 2023 perihal Permohonan SK Ujian Skripsi.
- Menimbang** : a. Sehubungan telah terpenuhinya persyaratan untuk mengikuti ujian Tugas Akhir Skripsi mahasiswa Program Sarjana (S1) Departemen Ilmu Sejarah Fakultas Ilmu Budaya Universitas Hasanuddin, dipandang perlu menetapkan Tim Penguji Ujian Tugas Akhir Skripsi;
- b. bahwa untuk keperluan tersebut di atas, dipandang perlu mengangkat Ketua, Sekretaris dan Anggota Tim Penguji Tugas Akhir Skripsi berdasarkan Surat Keputusan Dekan.
- Mengingat** : 1. Undang-Undang R.I. Nomor 14 Tahun 2005 tentang Guru dan Dosen, (Lembaran Negara Tahun 2005 Nomor 4586);
2. Undang-Undang R.I. Nomor 12 Tahun 2012 tentang Pendidikan Tinggi, (Lembaran Negara Tahun 2012 Nomor 158);
3. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 23 Tahun 1956 tentang Pendirian Universitas Hasanuddin (Lembaran Negara Tahun 1956 Nomor 39);
4. Peraturan Pemerintah R.I. Tahun 2009 Nomor 37 tentang Dosen, (Lembaran Negara Tahun 2009 Nomor 5007);
5. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 4 Tahun 2014, Tanggal 30 Januari 2014 tentang Penyelenggaraan Pendidikan Tinggi dan Pengelolaan Perguruan Tinggi (Lembaran Negara R.I. Tahun 2014 Nomor 16), perubahan dari Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 66 Tahun 2010;
6. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 82 Tahun 2014, Tanggal 17 Oktober 2014 tentang Penetapan Universitas Hasanuddin sebagai Perguruan Tinggi Negeri Badan Hukum (Tambahan LN Tahun 2014 Nomor 303);
7. Peraturan Pemerintah R.I. Nomor 53 Tahun 2015, tanggal 22 Juli 2015 tentang Statuta Universitas Hasanuddin (Tambahan LN.Tahun 2015 Nomor 5722);
8. Peraturan Rektor Universitas Hasanuddin Nomor 13/UN4.1/2018 tanggal 15 Oktober 2018, tentang Organisasi dan Tata Kerja Fakultas dan Sekolah Universitas;
9. Keputusan Rektor Universitas Hasanuddin Nomor 51973/UN4.1/KU.21/2016 tanggal 28 Desember 2016 tentang Penetapan Pola Pengelolaan Keuangan dan Aset Universitas Hasanuddin tahun 2017;
10. Keputusan Majelis Wali Amanat Universitas Hasanuddin Nomor 5/UN4.0/KEP/2022 tanggal 21 April 2022 tentang Pemberhentian Rektor Universitas Hasanuddin Periode Tahun 2018 - 2022 dan Pengangkatan Rektor Universitas Hasanuddin Periode Tahun 2022 - 2026;
11. Keputusan Rektor Universitas Hasanuddin Nomor 3091/UN4.1/KEP/2021 tanggal 18 Mei 2021 tentang Pengangkatan Dekan Fakultas Ilmu Budaya Universitas Hasanuddin Periode II.

MEMUTUSKAN :

Menetapkan : KEPUTUSAN DEKAN FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN TENTANG PENETAPAN DOSEN PENGUJI SKRIPSI/TUGAS AKHIR MAHASISWA DEPARTEMEN ILMU SEJARAH FAKULTAS ILMU BUDAYA UNIVERSITAS HASANUDDIN TAHUN AKADEMIK 2022/2023.

KESATU : Menunjuk dan menugaskan kepada :

No.	Nama/NIP/NIK	Jabatan	Pangkat/Gol.
1	2	3	4
1.	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum 197811202008122002	Ketua	Penata, Gol. III/c
2.	Drs. Dias Pradadimara, M.A.,M.S 196412171998031001	Sekretaris	Penata Tk.I, Gol. III/d
3.	Dr. Amrullah Amir, S.S.,M.A. 197410162003121001	Penguji I	Penata Tk.I, Gol. III/d
4.	Drs. Abd. Rasyid Rahman, M.A. 196012311991031008	Penguji II	Penata, Gol. III/c
5.	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum 197811202008122002	Pembimbing I	Penata, Gol. III/c
6.	Drs. Dias Pradadimara, M.A.,M.S 196412171998031001	Pembimbing II	Penata Tk.I, Gol. III/d

Untuk Menguji mahasiswa pada Ujian Tugas Akhir skripsi :

Nama : Anrawira Franata
NIM : F061181320
Departemen : Ilmu Sejarah
Topik/Judul : Strategi Operasi Militer Pasukan Depot Speciale Troepen (DST)
Di Sulawesi Selatan 1946-1947.

KEDUA : Keputusan ini berlaku terhitung mulai tanggal ditetapkan, dengan ketentuan bahwa apabila di kemudian hari ternyata terdapat kekeliruan dalam keputusan ini maka akan diadakan perubahan dan perbaikan sebagaimana mestinya.

Ditetapkan di Makassar
pada tanggal 24 Maret 2023

Tembusan:

1. Dekan Fakultas Ilmu Budaya;
2. Para Wakil Dekan FIB;
3. Ketua Departemen Ilmu Sejarah;
4. Kepala Bagian Tata Usaha;
5. Kepala Subbagian Pendidikan;
6. Masing-masing yang bersangkutan untuk dilaksanakan.

LAMPIRAN VIII: Jadwal Kontrol Bimbingan

**JADWAL KONTROL BIMBINGAN SKRIPSI
DEPARTEMEN ILMU SEJARAH FAKULTAS ILMU BUDAYA
UNIVERSITAS HASANUDDIN**

JUDUL SKRIPSI : STRATEGI OPERASI MILITER PASUKAN *DEPOT SPECIALE TROEPEN (DST)* DI SULAWESI SELATAN 1946-1947

NOMOR : 2483/UN4.9/KEP/2022

TANGGAL SK : 19 DESEMBER 2022

PEMBIMBING SKRIPSI : **MAHASISWA BIMBINGAN**

PEMBIMBING I : Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum **NAMA** : Anrawira Franata

PEMBIMBING II : Drs. Dias Pradadimara, M.A.,M.S **NIM** : F061181006

No.	Hari/tanggal	Nama pembimbing	Tanda Tangan	Keterangan Bimbingan
1	Jumat/16 Desember 2022	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum		Pengumpulan draft bab I
2	Rabu/21 Desember 2022	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum		Perbaikan tinjauan pustaka pada bab I
3	Jumat/20 Januari 2023	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum		Pengumpulan serta perbaikan penulisan kalimat pada bab II
4	Kamis/1 Februari 2023	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum		Pengumpulan draft bab III dan IV
5	Senin/27 Februari 2023	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum		Review serta perbaikan penulisan kalimat pada bab III dan IV
6	Rabu/1 Maret 2023	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum		Perbaikan format penulisan mulai dari bab I sampai bab V
7	Senin/6 Maret 2023	Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum		Finalisasi hasil penelitian

JADWAL KONTROL BIMBINGAN SKRIPSI
DEPARTEMEN ILMU SEJARAH FAKULTAS ILMU BUDAYA
UNIVERSITAS HASANUDDIN

JUDUL SKRIPSI : STRATEGI OPERASI MILITER PASUKAN *DEPOT SPECIALE TROEPEN* (DST) DI
SULAWESI SELATAN 1946-1947

NOMOR : 2483/UN4.9/KEP/2022
TANGGAL SK : 19 DESEMBER 2022

PEMBIMBING SKRIPSI

PEMBIMBING I : Dr. Ida Liana Tanjung, M.Hum
PEMBIMBING II : Drs. Dias Pradadimara, M.A., M.S

MAHASISWA BIMBINGAN

NAMA : Anrawira Franata
NIM : F061181006

No.	Hari/tanggal	Nama pembimbing	Tanda Tangan	Keterangan Bimbingan
1	15/12-22	Dia P		Revisi Revisi
2	20/12-22	Dia P		Proses DIT & Dnt
3	09/01-23	Dia P		Revisi & II
4	14/01/23	Dia P		Draft B IV
5	19/01-23	Dia P		Revisi B III
6	27/01-23	Dia P		Draft B III
7	01/03-23	Dia P		Revisi B. III

Dijindai dengan CamScanner

8	5/03-23	Dia P		Dnt B-IV
9	10/03-23	Dia P		Dnt B I - IV
10	17/03-23	Dia P		OC.

Dijindai dengan CamScanner